

ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА *PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS*

Цијене произвођача индустријских производа

Цијене произвођача индустријских производа у марту 2011. године у односу на фебруар 2011. године у просјеку су више за 0,2%, у односу на децембар 2010. године више су за 3,8% и у односу на март 2010. године за 6,7%.

Посматрано по намјени потрошње, у марту 2011. године у односу на фебруар 2011. године цијене интермедијарних производа у просјеку су више за 0,8%, цијене енергије као и цијене капиталних производа у просјеку су ниже за 0,3%, док су цијене трајних производа за широку потрошњу као и цијене нетрајних производа за широку потрошњу у просјеку остале на истом нивоу.

Посматрано по подручјима индустријске производње (PRODCOM), цијене подручја (Д) прерађивачка индустрија у марту 2011. године у односу на фебруар 2011. године у просјеку су више за 0,5%, цијене подручја (Ц) вађење руда и камена у просјеку су ниже за 0,9%, док су цијене подручја (Е) производња и снабдјевање електричном енергијом, гасом и водом у просјеку остале на истом нивоу.

По областима индустријске производње, у марту 2011. године у односу на фебруар 2011. године остварен је раст цијена у: производњи целулозе, папира, и производа од папира 1,8%; рециклажи 1,7%; производњи прехранбених производа и пића 1,5%; производњи осталих неметалних минералних производа 0,6%; производњи производа од гуме и пластичних маса 0,4%; производњи хемикалија и хемијских производа као и производњи базних метала 0,1%.

Пад цијена у марту 2011. године у односу на фебруар 2011. године остварен је у: производњи одјеће, дорада и бојење крзна 5,1%; производњи осталих саобраћајних средстава 3,2%; вађењу руда метала 2,3%; вађење угља и лигнита, вађење тресета као и производњи производа од метала, осим машина и уређаја 1,0% и вађењу осталих руда и камена 0,1%.

У преосталих четрнаест области индустријске производње цијене су у марту 2011. године у односу на фебруар 2011. године, у просјеку остале на истом нивоу.

Producer price index of industrial products

Producer Prices of industrial products in March 2011, compared to February 2011, were on the average 0.2% higher, compared to December 2010, 3.8% higher and compared to March 2010, 6.7% higher.

According to purpose of consumption in March 2011, compared to February 2011, prices of intermediate goods were on the average 0.8% higher, prices of energy same as prices of capital goods were on the average 0.3% lower; prices of consumer durables same as prices of consumer non-durables were on the average at the same level.

According to the industrial production sections (PRODCOM), in March 2011, compared to February 2011, prices of the section (D) Manufacturing were on the average 0.5% higher, prices of the section (C) Mining and quarrying were on the average 0.9% lower and prices of the section (E) Electricity, gas and water supply were on the average at the same level.

Reviewed by divisions of industrial production, in March 2011, compared to February 2011, prices increased in following divisions: Manufacture of pulp, paper and paper products 1.8%; Recycling 1.7%; Manufacture of food products and beverages 1.5%; Manufacture of other non-metallic mineral products 0.6%; Manufacture of rubber and plastic products 0.4%; Manufacture of chemicals and chemical products same as Manufacture of basic metals 0.1%.

Decrease of prices in March 2011, compared to February 2011, appeared in following divisions: Manufacture of wearing apparel, dressing and dyeing of fur 5.1%; Manufacture of other transport equipment 3.2%; Mining of metal ores 2.3%; Mining of coal and lignite, extraction of peat same as Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment 1.0% and Other mining and quarrying 0.1%.

In the remaining fourteen divisions of the industrial production, the prices in March 2011, compared to February 2011 were on the average at the same level.

1. ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА У МАРТУ 2011. ГОДИНЕ
PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS IN MARCH 2011

Назив (по PRODCOM-у)	III 2011 II 2011	III 2011 III 2010	III 2011 XII 2010	I-III 2011 I-III 2010	III 2011 Ø 2010	Ø 2010 Ø 2009	Name (by PRODCOM)
Укупно	100,2	106,7	103,8	106,0	105,4	102,3	Total
<i>По намјени потрошње</i>							<i>By purpose of consumption</i>
Енергија	99,7	103,1	102,5	102,0	102,7	103,4	Energy
Интермедијарни производи	100,8	112,0	105,3	111,1	108,6	103,0	Intermediate goods
Капитални производи	99,7	111,1	110,4	113,4	111,6	100,2	Capital goods
Трајни производи за широку потрошњу	100,0	99,6	99,4	99,6	99,7	101,3	Consumer durables
Нетрајни производи за широку потрошњу	100,0	103,6	101,8	103,3	103,6	99,1	Consumer non-durables
<i>По подручјима и областима</i>							<i>By sections and divisions</i>
C Вађење руда и камена	99,1	109,5	108,4	104,8	108,4	101,3	C Mining and quarrying
10 Вађење угља и лигнита; вађење тресета	99,0	113,2	111,5	107,0	111,8	101,5	10 Mining of coal and lignite; extraction of
13 Вађење руда метала	97,7	101,6	101,4	101,2	100,6	103,4	13 Mining of metal ores
14 Вађење осталих руда и камена	99,9	99,5	100,4	98,3	99,5	98,1	14 Other mining and quarrying
D Прерађивачка индустрија	100,5	109,7	104,6	109,3	107,5	101,8	D Manufacturing
15 Производња прехранбених производа и пића	101,5	113,0	106,0	111,3	111,1	100,4	15 Manufacture of food products and beverages
16 Производња дуванских производа	100,0	108,1	107,6	108,1	107,9	88,2	16 Manufacture of tobacco products
17 Производња текстила	100,0	99,5	100,0	99,8	99,9	100,0	17 Manufacture of textiles
18 Производња одјеће; дорада и бојење крзна	94,9	103,7	100,7	107,8	102,4	96,8	18 Manufacture of wearing apparel; dressing and dyeing of fur
19 Штављење и обрада коже; производња ковчега и торби, ручних торбица, седларских и ременарских производа и обуће	100,0	101,0	100,0	101,1	100,7	99,6	19 Tanning and dressing of leather; manufacture of luggage, handbags, saddlery, harness and footwear
20 Прерада дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала	100,0	99,4	100,2	98,8	99,4	98,9	20 Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
21 Производња целулозе, папира, и производа од папира	101,8	108,2	101,2	107,8	105,6	103,5	21 Manufacture of pulp, paper and paper products
22 Издавачка и штампарска дјелатност; умножавање снимљених записа	100,0	100,6	100,0	100,6	100,2	101,2	22 Publishing, printing and reproduction of recorded media
23 Производња кокса, нафтних деривата и нуклеарног горива	100,0	105,9	97,3	106,3	101,5	101,6	23 Manufacture of coke, refined petroleum products and nuclear fuel
24 Производња хемикалија и хемијских производа	100,1	105,3	101,0	103,5	102,2	101,7	24 Manufacture of chemicals and chemical products
25 Производња производа од гуме и пластичних маса	100,4	103,8	106,5	101,6	104,8	99,7	25 Manufacture of rubber and plastic products
26 Производња осталих неметалних минералних производа	100,6	99,6	100,9	99,0	100,0	98,5	26 Manufacture of other non-metallic mineral products

1. ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА У МАРТУ 2011. ГОДИНЕ - наставак
PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS IN MARCH 2011- continued

Назив (по PRODCOM-у)	<u>III 2011</u> II 2011	<u>III 2011</u> III 2010	<u>III 2011</u> XII 2010	<u>I-III 2011</u> I-III 2010	<u>III 2011</u> Ø 2010	<u>Ø 2010</u> Ø 2009	Name (by PRODCOM)
27 Производња базних метала	100,1	116,0	104,7	116,9	109,9	105,8	27 Manufacture of basic metals
28 Производња производа од метала, осим машина и уређаја	99,0	117,8	113,4	117,6	114,1	99,9	28 Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
29 Производња машина и уређаја, Д.Н.	100,0	101,9	100,0	102,0	101,3	97,9	29 Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
30 Производња канцеларијских машина и рачунара (компјутера)	100,0	92,1	99,4	92,4	96,7	90,8	30 Manufacture of office machinery and computers
31 Производња електричних машина и апарата. Д.Н.	100,0	99,9	100,2	102,5	101,5	102,2	31 Manufacture of electrical machinery and apparatus n.e.c.
32 Производња радиотелевизијских и комуникационих апарата и опреме	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	32 Manufacture of radio, television and communication equipment and apparatus
33 Производња медицинских, прецизних и оптичких инструмената, сатова и часовника	100,0	100,0	100,0	101,2	100,3	96,5	33 Manufacture of medical, precision and optical instruments, watches and clocks
34 Производња моторних возила, приколица и полуприколица	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	34 Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
35 Производња осталих саобраћајних средстава	96,8	97,3	98,5	114,1	101,4	161,7	35 Manufacture of other transport equipment
36 Производња намјештаја, остала прерађивачка индустрија, Д.Н.	100,0	99,6	99,3	99,6	99,8	101,5	36 Manufacture of furniture; manufacturing n.e.c.
37 Рециклажа	101,7	130,9	112,3	131,6	122,9	115,0	37 Recycling
E Производња и снабђевање електричном енергијом, гасом и водом	100,0	100,7	100,6	100,7	100,7	103,8	E Electricity, gas and water supply
40 Производња и снабђевање електричном енергијом, гасом, паром и топлим водом	100,0	100,7	100,6	100,7	100,7	103,8	40 Electricity, gas, steam and hot water supply

МЕТОДОЛШКА ОБЈАШЊЕЊА

Дефиниција

Индекс цијена произвођача индустријских производа је краткорочни статистички индикатор који показује динамику кретања цијена индустријских производа.

Продајна цијена произвођача индустријских производа је цијена по којој произвођач продаје своје производе, редовним купцима на домаћем тржишту у највећим количинама, франко утоварено у вагон (камион) у мјесту произвођача.

У ову цијену улази регрес, ако га продавац остварује, а одбија се: трговачки рабат и попуст који продавац одобрава купцу, ПДВ и акцизе.

Обухват и класификација

Цијене произвођача индустријских производа се прикупљају на основу репрезентативне листе производа коју у 2011. години чини 408 производа. Сваког мјесеца прикупља се 1034 цијене.

Обухваћени су најважнији производи по индустријским областима.

Упитник о произвођачким цијенама мјесечно достављају 283 изабрана предузећа. То су највећи произвођачи тј. они који имају највећу реализацију по индустријским областима.

Класификација индустријских производа је заснована на Номенклатури индустријских производа БиХ 2005. (Службени гласник БиХ бр. 19/06 од 20.3.2006.), која је заснована на PRODCOM листи 2005.

Пондери

Пондери који се примјењују за израчунавање индекса произвођачких цијена представљају релативно учешће одабраних производа у укупној вриједности продаје индустријских производа на домаћем тржишту.

Основни извор података за израду пондера је Годишњи извјештај индустрије ИНД-21 из 2006. године.

Шема пондера се мијења сваких пет година, док се сваке године пондери коригују за раст цијена настао у предходној години.

Обрачун индекса

При обрачуну индекса произвођачких цијена потребно је израчунати елементарне индексе на нивоу производа (ЕПИ) који представљају однос цијене у текућем периоду и базне цијене (децембар предходне године). При томе се као мјера средње вриједности користи проста геометријска средина.

Из елементарних индекса на нивоу производа се рачунају агрегатни индекси тј. индекс разреда, области, подручја, подручја и укупан индекс, кориштењем Ласперове формуле за пондерисану аритметичку средину.

NOTES ON METHODOLOGY

Definition

Producer Price Index is a short-term statistical indicator which shows the dynamics of industrial products price changes among enterprises.

Producer's selling price of industrial products is a price for which a producer sells his products to the regular customers on domestic market at maximum volume, franco loaded into the wagon (truck) at the producer's location.

This price includes reimbursement in case the producer realises it, and excludes commercial rebate and discount the seller gives to the buyer, as well as VAT and excise.

Coverage and classification

Producer Prices of industrial products are collecting according to the representative list of products which in 2011 consists of 408 products. Each month 1034 prices are collected.

The most important products by industrial sections are covered.

Questionnaire for producer prices is submitted monthly by 283 chosen enterprises. These are the largest producers, that have the largest realisation by industrial sections.

Classification of industrial products is based on the Nomenclature of Industrial Products in BH 2005. (Official Gazette of BH, No.19/06 from 20.3.2006) which is based on PRODCOM list 2005.

Weights

Weights used for calculating the Producer Price Index present relative participation of chosen products in the total value of industrial products production on domestic market.

Main source of data for weights calculation is the Annual Survey on Industrial Production IND-21 from 2006.

Scheme of weights is changed every five years, while each year weights are corrected for the growth in prices occurring during previous year.

Aggregation

When calculating Producer Price Indices it is necessary to calculate elementary indices on the level of products (EPI), which represent ratios between current prices and the base price (December of the previous year); then simple geometric mean of these ratios.

From the elementary indices on the level of products we calculate aggregate indices, that is, indices of class, division, subsection, section, as well as the total index, using Laspeyres's formula for weighted arithmetic mean.

Саопштење припремила: Јасминка Милић

Издаје и штампа Републички завод за статистику, Република Српска, Бања Лука, Вељка Млађеновића 12д - Тел. +387 51 332 700 – Др Радмила Чичковић, директор - Тираж 10 - Излази мјесечно - Саопштење је објављено и на Интернету на адреси: www.rzs.rs.ba - E-mail: stat@rzs.rs.ba - **Приликом коришћења података обавезно навести извор**

Prepared by: Jasminka Milić

Edited, published and printed by Republika Srpska Institute of Statistics, Banja Luka, Veljka Mladenovića 12d - Tel. +387 51 332 700 - Dr Radmila Čičković, Director General - Total print run copies 10 - Monthly periodicity - Release is available on the Internet at: www.rzs.rs.ba - E-mail: stat@rzs.rs.ba - **These data can be used provided the source is acknowledged**